

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 18/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. januára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a obchodnej spoločnosti SH TRADE, s. r. o., Košice, Rhodyho 14, Bardejov, zastúpených advokátom JUDr. Róbertom Selvekom, Němcovej 30, Košice, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 CoKR 2/2015 z 13. februára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a obchodnej spoločnosti SH TRADE, s. r. o., Košice, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), a obchodnej spoločnosti SH TRADE, s. r. o., Košice, Rhodyho 14, Bardejov (ďalej len sťažovateľka“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. Róbertom

Selvekom, Němcovej 30, Košice, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 CoKR 2/2015 z 13. februára 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Podaním z 29. októbra 2015 právny zástupca sťažovateľov predložil splnomocnenie na ich zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) v právnej veci vyhláseného konkurzu na majetok sťažovateľky – úpadcu, správkyňou ktorého je [REDAKOVANÉ] (ďalej len „správkyňa“), o návrhu obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], zo 16. septembra 2014 na vstup do konkurzného konania uznesením sp. zn. 1 K 31/2012 z 22. septembra 2014 pripustil vstup tejto obchodnej spoločnosti (ďalej len „nový veriteľ“) do konkurzného konania ako veriteľa úpadcu na miesto pôvodného veriteľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „pôvodný veriteľ“), v celom rozsahu prihlásených pohľadávok pôvodného veriteľa v sume 5 564,16 €. Proti označenému uzneseniu okresného súdu podali odvolanie sťažovatelia, ako aj správkyňa. Krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 4 CoKR 2/2015 z 13. februára 2015 ich odvolanie odmietol, *„pretože bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený“*.

Sťažovatelia namietajú, že krajský súd napadnutým uznesením porušil ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Zo sťažnosti vyplýva zjavná nespokojnosť sťažovateľov s napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorý podľa ich tvrdenia nesprávne aplikoval na ich vec § 25 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“). Sťažovatelia v tejto súvislosti argumentujú, že *„jeho aplikáciu zúžil len na osoby pôvodného veriteľa a nového veriteľa, čo v prípade, ak by zákonodarca chcel takto zužujúco upraviť uvedené ustanovenie uviedol by to výslovne, vzhľadom k tomu že to neuviedol, je nevyhnutné každý prípad posudzovať vo vzájomných súvislostiach, a určiť ktorých z osôb sa prevod pohľadávky priamo týka.*

Krajský súd sa vo svojom uznesení nezaoberal dôvodmi... pre ktoré by mohli byť odvolatelia osobami oprávnenými podať odvolanie, a sústredil sa len na výklad ustanovenia ods. 4 § 25 zákona č. 7/2005 Z. z. ZoKR, z ktorého, podľa nášho názoru nesprávne odvodil, že osobami oprávnenými podať odvolanie môžu byť len pôvodný a nový veriteľ.“.

Sťažovatelia v podstatnom argumentujú, že «p. [REDAKOVANÉ] dňa 15. 08. 2015 (ide o zjavnú chybu v písaní, zo sťažnosti možno vyvodiť, že správne má byť „15. 08. 2014“, pozn.) uhradil na základe Dohody o pristúpení k záväzku, zo dňa 15. 08. 2014, záväzok vo výške 5564,16 EUR, a to vkladom na bankový účet spoločnosti [REDAKOVANÉ]... (pôvodný veriteľ)... sumu vo výške 3 749,76 Eur podľa faktúry č. 010141028 a sumu vo výške 1 814,40 Eur neuhradený zostatok faktúry č. 010141184.

Na základe uvedeného, a v súlade s písm. g ods. 1 § 27 ZoKR postavenie účastníka pôvodnému veriteľovi zaniklo v rozsahu ním prihlásenej pohľadávky dňom zániku pohľadávky, čo nastalo dňa 15. 08. 2014.».

Ďalej sťažovatelia uvádzajú, že „spoločnosť SH - TRADE, s. r. o. Košice, listom zo dňa 18. 08. 2014 oznámila správcovi konkurznej podstaty, ako aj Okresnému súdu Prešov, č. k. 1 K/31/2012, že p. [REDAKOVANÉ] pristúpil k záväzku podľa Dohody o pristúpení k záväzku, zo dňa 15. 08. 2014, na základe čoho splnil záväzok vo výške 5 564,16 EUR vyplývajúci zo Zmluvy č. D1-001/2010 zo dňa 26. 01. 2010, v znení dodatku č. 1 zo dňa 29. 11. 2013, podľa faktúry č. 010141028 vo výške 3 749,76 a faktúry č. 010141184 vo výške 1 814,40 Eur za výkon strážnej služby za spoločnosť SH TRADE, s. r. o., Košice... spoločnosti [REDAKOVANÉ] (pôvodný veriteľ). Zároveň bola správkynia požiadaná, aby v tomto zmysle upravila zoznam pohľadávok.

Pôvodný veriteľ, ktorým je spoločnosť - [REDAKOVANÉ], neoznámil dlžníkovi - SH TRADE, s.r.o., Košice a ani správcovi, postúpenie pohľadávky vo výške 5 564,16 EUR... Tým, že postupca, ktorým bol odporca v prvom rade - [REDAKOVANÉ], neoznámil dlžníkovi - SH TRADE, s. r. o., a ani správcovi konkurznej podstaty úpadcu - SH TRADE, s. r. o. postúpenie pohľadávky, pristupiteľ - [REDAKOVANÉ], uhradil záväzok

postupcovi, čím sa v súlade s ustanovením ods. 1 § 526 Občianskeho zákonníka, zbavil svojho záväzku plnením postupcovi - [REDACTED]

Pôvodný veriteľ aj napriek tomu, že bol informovaný listom zo dňa 18. 08. 2014 o úhrade svojej pohľadávky, nesplnil svoju povinnosť bez zbytočného odkladu písomne informovať správcu o každej skutočnosti, ktorá môže zakladať zánik jeho účasti tak, ako mu to ukladá § 27 ods. 2 ZoKR. “.

Sťažovatelia argumentujú, že „v posudzovanom prípade sa prevod pohľadávky, na základe hore uvedených dôvodov priamo týka aj iných osôb..., ktorými sú správca, Sťažovatelia, a preto sú menovaní oprávnení podať odvolanie voči uzneseniu Okresného súdu Prešov, č. k. 1 K/31/2012-1798 zo dňa 22. 9. 2014 o pripustení spoločnosti [REDACTED] do konkurzného konania ako veriteľa úpadcu SH TRADE, s. r. o., Košice... namiesto pôvodného veriteľa [REDACTED]

V prípade, ak by sa prijal výklad citovaného ustanovenia Krajským súdom, nebolo by možné v prípade pochybenia Okresného súdu v prospech nového veriteľa podať voči takému rozhodnutiu odvolanie, pretože nový a ani pôvodný veriteľ na takomto určení záujem mať nebudú, a iné osoby hoci sa ich to bude priamo týkať, z už uvedených dôvodov budú z prieskumu takéhoto rozhodnutia vylúčené.“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Právo Sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 CoKR/2/2015-2686 zo dňa 13. 02. 2015 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 CoKR/2/2015-2686 zo dňa 13. 02. 2015 a vracia mu vec na ďalšie konanie.

Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť Sťažovateľom trovy tohto konania vo výške 279,66 € na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovatelia, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu

možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podstata námietok sťažovateľov je založená na tvrdení, že napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 CoKR 2/2015 z 13. februára 2015 je založené na nezákonnom a svojvoľnom výklade aplikovaných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii, t. j. na nesprávnom právnom posúdení ich odvolania krajským súdom, v dôsledku ktorého boli vylúčení z prieskumu prvostupňového rozhodnutia. Krajský súd preto ich odvolanie odmietol ako podané neoprávnenou osobou, a v dôsledku tohto právneho záveru ani nepreskúmal ich odvolacie námietky.

V nadväznosti na sťažostnú argumentáciu sťažovateľov ústavný súd preskúmal odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu a v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na jeho relevantnú časť, v ktorej sa uvádza, že odvolací súd „... odmietol odvolanie, pretože bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.“

Podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Podľa § 25 ods. 4 ZoKR proti uzneseniu je oprávnený podať odvolanie ten, koho sa prevod alebo prechod pohľadávky priamo týka.

Podľa § 198 ods. 1 ZoKR súd v konaní podľa tohto zákona rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu vydanom v konkurznom konaní alebo v reštrukturalizačnom konaní, v konaní o oddlžení je odvolanie prípustné, ak to ustanovuje zákon.

Občiansky súdny poriadok pripúšťa v zásade odvolanie proti všetkým rozhodnutiam súdu prvého stupňa a zároveň má taxatívny výpočet rozhodnutí, proti ktorým odvolanie nie je prípustné. Prípustnosť odvolania proti rozhodnutiam v konaní podľa ZoKR je postavené na opačnom princípe, odvolanie je prípustné len vtedy, ak to ZoKR pri jednotlivých uzneseniach výslovne pripúšťa.

V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 25 ods. 4 ZoKR osobou, ktorej sa prevod alebo prechod pohľadávky priamo týka bude vždy pôvodný veriteľ a nový veriteľ. V prejednávanom prípade dlžník ani bežný veriteľ úpadcu [REDAKOVANÉ] nie sú

pôvodný a nový veriteľ v zmysle tohto citovaného ustanovenia, a preto nie sú osoby oprávnené podať odvolanie proti tomuto uzneseniu. Obdobne ani správca nie je účastníkom konkurzného konania v zmysle § 25 ZoKR a teda nie je legitimovanou osobou na podanie opravného prostriedku.

Zároveň odvolací súd poukazuje na to, že nezistil žiadne okolnosti, z ktorých by bolo možné preukázať, že zmena v osobe veriteľa sa priamo týka týchto odvolateľov.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd odmietol odvolanie odvolateľov v zmysle ustanovenia § 218 ods. 1 písm. b) O. s. p.“

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

Ústavný súd pripomína, že jeho primárnou úlohou v konaní o sťažnostiach nie je podávať výklad právnych predpisov, ktoré všeobecný súd v dotknutom konaní pred ním aplikuje. Za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je v prvom rade zodpovedný všeobecný súd. Výklad právnej normy a jeho uplatnenie všeobecným súdom ale musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4), a preto ústavný súd posudzuje, či všeobecným súdom podaný výklad právnej normy aplikovanej v konkrétnych okolnostiach prípadu (v danej veci zákona o konkurze a reštrukturalizácii) je ústavne akceptovateľný, resp. či nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu.

Podľa § 196 zákona o konkurze a reštrukturalizácii účinného v rozhodnom čase, ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddlžení sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Podľa § 198 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii súd v konaní podľa tohto zákona rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu je odvolanie prípustné, len ak to ustanovuje tento zákon. Dovolanie ani mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak počas konkurzného konania dôjde k prevodu alebo prechodu pohľadávky, ktorá veriteľovi zakladá postavenie účastníka konkurzného konania, súd rozhodne na návrh nadobúdateľa pohľadávky o jeho vstupe do konkurzného konania, ak je v návrhu nadobudnutie pohľadávky preukázané. Inak návrh na vstup do konkurzného konania zamietne.

Podľa § 25 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii proti uzneseniu o vstupe do konkurzného konania je oprávnený podať odvolanie ten, koho sa prevod alebo prechod pohľadávky priamo týka.

V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci bol krajský súd ako odvolací súd v prvom rade povinný preskúmať, či sú splnené zákonom ustanovené podmienky na to, aby

mohol o odvolaní konať a rozhodnúť o ňom. Krajský súd zistil, že odvolanie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o pripustení vstupu nového veriteľa do konkurzného konania ako veriteľa úpadcu na miesto pôvodného veriteľa v celom rozsahu prihlásených pohľadávok pôvodného veriteľa v sume 5 564,16 € podal sťažovateľ ako veriteľ úpadcu odlišný od pôvodného veriteľa a nového veriteľa a tiež sťažovateľka – úpadca, pričom ide o osoby, ktoré v zmysle § 25 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii nie sú oprávnené odvolanie podať. Za týchto okolností krajský súd nemohol rozhodnúť o odvolaní inak ako rozhodol, t. j. odvolanie sťažovateľov odmietnuť [§ 218 ods. 1 písm. b) OSP].

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom konaní postupoval v súlade s citovanými ustanoveniami zákona o konkurze a reštrukturalizácii a (v tom čase platného a účinného) Občianskeho súdneho poriadku. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00, IV. ÚS 11/2011, I. ÚS 431/2011).

Odvolačný súd pri posudzovaní subjektívnej prípustnosti odvolania a vychádzajúc z § 25 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, dospel k záveru, s ktorým sa v danej veci stotožňuje aj ústavný súd, že právo podať odvolanie má ten, koho sa prevod pohľadávky priamo týka, pričom v danom prípade sťažovateľovi (konkurznému veriteľovi) a o to viac sťažovateľke (úpadcovi) povolením vstupu nového veriteľa do konkurzného konania na miesto pôvodného veriteľa žiadna ujma na ich procesných právach spôsobená nebola, a odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, z ktorých by bolo možné preukázať, že zmena v osobe veriteľa sa priamo týka sťažovateľov.

Vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd ako odvolací súd svoje uznesenie ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil a pritom postupoval v súlade s platnou a účinnou právnou normou, ústavný súd dospel k záveru, že ho nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska za neospravedliteľné, resp. neudržateľné do takej miery. Samotná skutočnosť, že sa sťažovatelia s rozhodnutím

krajského súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu, resp. rozhodnutia (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeného sťažovateľmi neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vysloviť jeho porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľov z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Navyše ústavný súd dodáva, že pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa rozsahu uspokojovania pohľadávok v predmetnom konkurze (uspokojenia jeho pohľadávky v menšej miere, ako keď by nedošlo k povoleniu vstupu nového veriteľa do konkurzného konania), samotný rozvrh pre nezabezpečených veriteľov podlieha schváleniu veriteľského výboru, čo je zárukou zákonného a spravodlivého uspokojenia pohľadávok konkurzných veriteľov v predmetnom konkurznom konaní, medziiným aj oprávnenej pohľadávky sťažovateľa.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. januára 2017